

Beleidsplan integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2021-2025

Gemeente Renkum

Renkum december 2021

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	3
2. Inleiding	4
2.1 De gevolgen van complexe schuldenproblematiek	4
2.2 Aanleiding	5
2.3 Opzet en speerpunten	5
2.4 Leeswijzer	6
3. Ambitie, visie en doelstelling	6
3.1 Ambitie gemeente Renkum	6
3.2 Visie en leidende principes	6
Preventie	6
Vroegtijdig opvangen en opvolgen van signalen	6
Schoenmaker blijf bij je leest	7
Duurzaam resultaat	7
Dorpsgericht werken	7
Laagdrempelig en toegankelijk	7
3.3 Doelstelling	7
4. Cijfers, ontwikkelingen en prognose	8
4.1 Cijfers	8
Schulddienstverlening in cijfers	8
Landelijk beeld	9
Tevredenheid	9
Beschermingsbewind in cijfers	10
4.2 Ontwikkelingen	10
Actieplan brede schuldenaanpak en aanpassing Wgs	10
Vroegsignalering	10
Ontzorgen en ondersteunen	10
Zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso	10
Adviesrecht	10
4.3 Prognose	10
Uitgestelde stijging?	10
Nieuwe groep hulpvragers	11
Stijging aanvragen schulddienstverlening door vroegsignalering en preventie	11
Wie zijn onze inwoners met schulden?	11
Geen scherpe prognose	11
5. Schulddienstverlening; onze aanpak	12
5.1 Preventie centraal	12
5.2 Monitoring	13
5.3 Vroegsignalering	13
Proportioneel eropaf	13
Uitbreiding van de vroegsignalering met vastelastpartners	13
5.4 Schulddienstverlening	13
Schuldbemiddeling gemandateerd aan de Kredietbank	14
5.5 Integraal beleid	14
Minimabeleid	14
Re-integratie	14
Hulp bij inburgering	14
Schulddienstverlening	14
5.6 Integrale uitvoering	15
Doelgroepen	15
Inkoop	15
Ketensamenwerking en dorpsgericht werken	15
5.7 Uitvoering trajecten en producten schulddienstverlening; curatie	16
Samenstelling van de schulden	16
Stabilisatietraject	17
Ontbreken van afloscapaciteit	17
Schulddienstverlening weigeren; recidive en fraude	17

Wacht- en doorlooptijden	18
5.8 Nazorg	18
5.9 De weg van curatie naar preventie	18
Preventie-instrumenten en netwerkpartners	18
Pilot sociale incasso gemeentelijke belastingen	18
6. Financieel kader	19
Uitgaven schuldregelingen 2017-2020	19
Financieel kader integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2022-2025	19
Meerjarenraming	19
Bijlagen	
I. Preventie-instrumenten en netwerkpartners;	20
II. Trajecten en producten schulddienstverlening;	22
III. Verantwoordelijkheidsverdeling bij het regelen van schulden;	24
IV. Planning;	25
V. Algemene verordening gegevensbescherming;	26

1. Samenvatting

Integraal schulddienstverlening

Aanleiding 1: Wetswijziging vroegsignalering

Inwoner tijdig bereiken en escalatie van financiële problemen voorkomen

Aanleiding 2: Integrale samenwerking

Binnen de beleidsgebieden re-integratie, schulddienstverlening en het minimabeleid werken we hecht samen om armoede te bestrijden

Ambitie

Wij willen voorkomen dat inwoners financiële problemen krijgen of dat schulden problematisch worden

Visie

Wij sluiten aan bij de eigen kracht en eigen wens van de inwoner. Wij ondersteunen de inwoners als zij dat willen

Doelstelling

Het doel is (problematische) schulden voorkomen. Wanneer er toch (problematische) schulden zijn wil de gemeente Renkum dat samen met de inwoner oplossen, de inwoner zelfredzaam maken en ervoor zorgen dat de inwoner uit de schulden blijft

Speerpunten

Uitbreiden preventie en vroegsignalering

Investeren in maatwerk en maatschappelijke partners

Extra aandacht voor jongeren en gezinnen met kinderen

Extra aandacht voor ondernemers

Wat gaan we doen?

Inkoop vroegsignalering

Aanbesteding schulddienstverlening

Aandacht ondernemers en gezinnen met kinderen

Effecten

Inwoners eerder ondersteunen

Goede schulddienstverlening

Betere aansluiting bij de doelgroep

2. Inleiding

Gemeente Renkum zet in op het voorkomen, beheersbaar maken en oplossen van (problematische) schulden. Dit beleidsplan volgt op het *Beleidsplan integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2017-2020*. Het rijk heeft een aantal noodzakelijke aanpassingen gedaan in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), omdat het aantal huishoudens met onzichtbare problematische schulden (dus inwoners die geen schuldhulp ontvangen) op landelijk niveau al jaren stijgt. Met het *Beleidsplan integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2021-2025* zetten we onze huidige dienstverlening aan inwoners voort, bouwen deze uit en gaan deze verbeteren. We doen dit door in te spelen op relevante ontwikkelingen en nieuwe initiatieven te ontplooien. Dit beleidsplan sluit aan bij het visiedocument *Nota Doorontwikkeling Integraal en activerend minimabeleid 2021-2025*.

.1 De gevolgen van complexe schuldenproblematiek

Er zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de schulddienstverlening¹ waar we als gemeente de komende jaren op willen inspelen. Om mee te kunnen doen in de samenleving is een financieel stabiele situatie een voorwaarde. Hiermee bedoelen we niet alleen het kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voorzien in de basisbehoeften, maar ook het ervaren van financiële rust, ook tijdens een schuldenregeling. De laatste jaren heeft wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat **schuldenstress** de arbeidsdeelname negatief beïnvloedt². Enkel het ervaren van deze stress maakt inwoners al minder productief en minder in staat tot het behouden van werk. Door aanhoudende geldstress gaan mensen namelijk anders en minder doordacht handelen. Het ervaren van **schuldenrust** zorgt ervoor dat inwoners weer kunnen participeren. Onze kijk is dan ook dat de schulddienstverlening zich niet alleen richt op schulden, maar ook een basis schept om problemen op andere levensterreinen aan te pakken.

Huishoudens met (problematische) schulden doen vaker een beroep op voorzieningen zoals bijvoorbeeld opvang, algemene bijstand en Jeugdhulp. Daarom zetten wij in op de preventie van schulden. Preventie is het **voorkomen van (financiële) problemen** door vooraf actie te ondernemen. Het is voor onze gemeente van maatschappelijk en financieel belang dat inwoners met (problematische) schulden worden geholpen. Van **maatschappelijk belang**, omdat (problematische) schulden diep ingrijpen op het privéleven van inwoners en veel andere problemen teweeg brengen, zoals huisuitzettingen, psychische klachten, eenzaamheid en sociale isolatie. Ook zijn schulden een risicofactor om in de criminaliteit te geraken en vormen schulden een belemmering om te participeren in de samenleving. Van financieel belang, omdat huishoudens met problematische schulden vaker een beroep doen op voorzieningen zoals bijvoorbeeld begeleiding, opvang, bijzondere en algemene bijstand, Wmo, Jeugdhulp en sociale verzekeringen.

2.2 Aanleiding

De aanleiding voor het *Beleidsplan integrale schulddienstverlening 2021-2025* is tweeledig:

1. Sinds 2012 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van schulddienstverlening. Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van schulddienstverlening met het doel een betere vroegsignalering, ontzorging van de inwoner en creëren van meer rechtszekerheid. Sinds 1 januari 2021 zijn er **wijzigingen** doorgevoerd in de **Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening** (Wgs). De belangrijkste wijzigingen zijn het uitbouwen van de **vroegsignalering** en een vaststelling van de gegevensuitwisseling voor het besluit over toegang tot en met plan van aanpak voor schulddienstverlening. Door de inwoner tijdig te bereiken en hem op een passende manier ondersteuning te bieden, kan escalatie van financiële problemen vaak voorkomen worden. Hierdoor blijven gevolgen voor de inwoner en de maatschappij beperkt³.
2. De andere aanleiding voor deze nota is de wens om het integrale karakter van de schulddienstverlening verder uit te bouwen. Dit is belangrijk vanwege de verwevenheid

¹ Het begrip schulddienstverlening heeft dezelfde betekenis als het begrip schuldhulpverlening zoals opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en in de Algemene wet bestuursrecht. In de gemeente Renkum wordt het woord schulddienstverlening gebruikt.

² CPB/SCP (2020), Kansrijk armoedebeleid.

³ De NVVK: Leidraad Vroegsignalering uit 2015 rekent voor dat elke € 1,60 geïnvesteerd in preventie en vroegsignalering een besparing van € 2,90 oplevert op andere kosten.

van schulden met problemen op andere levensgebieden. Vanuit re-integratie, minimabeleid en schulddienstverlening werken we samen om zelfredzaamheid te bevorderen, armoede te voorkomen en waar nodig te verzachten. Het gaat daarbij niet alleen om het oplossen van schulden, maar ook om de omstandigheden die een rol spelen in het ontstaan en voortduren van de schuldsituatie. Deze **integrale samenwerking** wordt verder doorontwikkeld.

2.3 Opzet en speerpunten

In deze nota borduren wij voort op de ingezette lijn van het *Beleidsplan integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2017-2020* en de *Kadernota Sociaal Domein 2020-2022*. Deze nota is in hoofdlijnen opgesteld. In de bijlagen zijn een aantal onderwerpen wel wat dieper uitgewerkt.

De speerpunten voor de komende jaren zijn:

- De vroegsignalering;
- De preventie;
- Maatschappelijke partners;
- Maatwerk;
- Jongeren en gezinnen met jonge kinderen;
- Ondernemers.

De nota is besproken met:

- Consulenten schulddienstverlening gemeente Renkum;
- De Adviesraad Sociaal Domein;
- Het beleidsveld integraal minimabeleid;
- Onze netwerkpartners.⁴

2.4 Leeswijzer

Dit beleidsplan is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 1 is een samenvatting van deze nota weergegeven in de vorm van een infographic. In hoofdstuk 2 wordt de inleiding en aanleiding beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de ambitie, visie en doelstelling van onze gemeente weergegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de cijfers, ontwikkelingen en prognose in onze gemeente. Daarbij worden de trajecten, vroegsignalering, beschermingsbewind en de prognose nader toegelicht. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op onze schuldenaanpak. In hoofdstuk 6 wordt een financieel kader geschetst.

De bijlagen werken een aantal onderwerpen wat meer in detail uit:

- I. Preventie-instrumenten en netwerkpartners;
- II. Trajecten en producten schulddienstverlening;
- III. Verantwoordelijkheidsverdeling bij het regelen van schulden;
- IV. Planning;
- V. Algemene verordening gegevensbescherming;

---

⁴ Organisatie die bijdraagt aan de realisatie buiten onze gemeente en/of professioneel betrokken is bij de inwoners van de gemeente.

3 Ambitie, visie en doelstelling

3.1 Ambitie gemeente Renkum

Renkum heeft haar ambitie voor haar inwoners als volgt omschreven:

Het is onze ambitie dat we samen met inwoners, ondernemers en organisaties werken aan een samenleving waaraan iedereen kan deelnemen⁵.

Deze brede ambitie vertalen wij in dit *Beleidsplan integrale schulddienstverlening* als volgt:

Wij willen voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen of dat schulden problematisch worden.

Schulddienstverlening is een belangrijk onderdeel van ons integraal minimabeleid. Wij willen inwoners namelijk perspectief bieden op het verbeteren van de situatie. We pakken (problematische) schuldenproblematiek aan door een laagdrempelige, integrale schulddienstverlening. Dit doen wij door in te zetten op preventief, dorpsgericht en integraal contact met de inwoners. Daarnaast willen wij schuldenproblematiek zoveel mogelijk voorkomen.

Zoals bij de andere beleidsterreinen sluiten wij aan op de eigen kracht en de eigen wens van de inwoner. Waar dit niet lukt helpen en ondersteunen wij onze inwoners.

3.2 Visie en leidende principes

Wij werken de schulddienstverlening uit in lijn met ons integraal en activerend minimabeleid. De doelstelling van dit beleid is dat wij zoveel als mogelijk voorkomen dat inwoners in armoede leven én armoede waar nodig verzachten en bestrijden.⁶

De beleidsterreinen re-integratie (werk), schulddienstverlening en minima werken nauw samen.

Om onze ambitie te verwezenlijken benoemen we een aantal leidende principes (onder andere uit de Kadernota Sociaal Domein (2020-2022) die gezamenlijk onze visie op het beleid schulddienstverlening vormt⁷.

Preventie

Preventie houdt zowel het voorkomen van schulden als het bevorderen van financiële zelfredzaamheid in. Wij kunnen dit niet alleen. Daarom zoeken wij actief de samenwerking op met lokale, regionale en landelijke instellingen, die vanuit hun eigen deskundigheid, taken en mogelijkheden bijdragen aan de versterking van de schuldenpreventie. Onze partners zijn divers: inwoners, vastelastpartners, welzijnswerkers, kerken, vrijwilligersorganisaties, scholen, maar ook schuldeisers zoals deurwaarders, woningcorporaties en zorgverzekeraars.

Vroegtijdig opvangen en opvolgen van signalen

Wij investeren in het herstel van financiële zelfredzaamheid en autonomie. Daarbij signaleren wij betalingsachterstanden en bieden inwoners hulp. Vroegsignalering levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van problematische schulden². Onze coaches en consultants van het sociaal team hebben een belangrijke signaleringsfunctie voor dreigende schuldenproblematiek. Inwoners die hulp willen, krijgen informatie en advies en worden indien nodig ondersteund in het oplossen van schulden. Hierdoor investeren wij op maat in herstel van financiële zelfredzaamheid en autonomie.

⁵ Gemeente Renkum: Begroting 2022 (2021).

⁶ Nota doorontwikkeling van een Integraal en Activerend Minimabeleid 2021-2025.

⁷ De Memorie van Toelichting bij de Wgs geeft helder aan wat de verwachtingen zijn van de verschillende partijen bij schulddienstverlening. In te zien op: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/10/14/tk-pdv-139069-bijl-2-mvt-wijz-wgs-tbv-de-uitwisseling-van-persoonsgegevens-nader-rapport>

Schoenmaker blijf bij je leest

De specifieke kennis die nodig is voor het uitvoeren van het minnelijk traject⁸ hebben wij niet als gemeente. Deze taken kopen we in, waarbij wij als gemeente regievoeren en de voortgang bewaken.

Duurzaam resultaat

Wij nemen geen zorg over, maar zorgen ervoor dat inwoners financieel zelfredzaam worden. Hierdoor dragen wij bij aan het versterken van de autonomie van onze inwoners. Van de inwoner verwachten wij een bereidheid om mee te werken aan het resultaat.

Dorpsgericht werken

Het dorpsgericht werken biedt een constructieve samenwerking tussen dorpsplatforms, buurt- en wijkverenigingen, Renkum voor Elkaar, Rechtswinkel, Vijf dorpen in het groen⁹, huisartsen, de voedselbank, netwerkpartners en de gemeente. Door in te zetten op dorpsgericht werken kan er meer ingezet worden op plekken waar meer hulp nodig is.

Dit is vooral belangrijk omdat de schulddienstverlening is verweven met meerdere beleidsterreinen (re-integratie, schulddienstverlening en minima). Door effectieve schulddienstverlening wordt het succes op de andere beleidsterreinen vergroot.

Laagdrempelig en toegankelijk

Wij willen schuldhulp toegankelijk maken door het laagdrempelig beschikbaar stellen van voorzieningen die inwoners zelf kunnen gebruiken.

Door de samenwerking met het voorveld uit te breiden (zie *dorpsgericht werken*), wordt het zicht op en ondersteuning van inwoners waarbij financiële problemen ontstaan vergroot. Het helpen bij minder complexe financiële problemen, op zodanige manier dat voorkomen wordt dat er problematische schulden ontstaan, is een taak die opgepakt dient te worden vanuit de partners in de dorpen en de directe leefomgeving. Zodra er signalen zijn van een complexe (schulden)problematiek moet er zo spoedig mogelijk warm worden doorverwezen naar de gemeente.

3.3 Doelstelling

Zoals in de inleiding benoemd is de doelstelling van het beleid integrale schulddienstverlening:

Het doel is om (problematische) schulden te voorkomen. Wanneer er toch (problematische) schulden zijn, die schulden samen met de inwoner op te lossen, ervoor te zorgen dat de inwoner zelfredzaam wordt en voortaan uit de schulden blijft.
--

Dit betekent dat ons beleid zich niet uitsluitend richt op de 'harde' kant van het bestrijden van (problematische) schulden door het opzetten van laagdrempelige en passende schulddienst regelingen, maar ook op de 'zachte' kant. Wat maakt dat inwoners in de schulden terecht komen en hoe kunnen we alle inwoners stimuleren om toch te blijven participeren in de maatschappij.

Als gemeente kunnen we wat makkelijker de 'harde' kant organiseren en regelen door passende voorzieningen aan onze inwoners te bieden. Voor de 'zachte' kant is de samenwerking belangrijk. Preventief werken in de dorpen zal noodzakelijk zijn om het ontstaan van schulden te voorkomen en te bestrijden. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

---

⁸ In een minnelijk traject probeert de gemeente de schulden van de inwoner te vereffenen met alle schuldeisers. Een minnelijk traject houdt in dat de schuldeisers vrijwillig meewerken aan een schuldenregeling.

⁹ De vijf dorpen in de gemeente Renkum.

4. Cijfers, ontwikkelingen en prognose

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in de belangrijkste cijfers ten aanzien van schulddienstverlening én gaan we in op de verwachte ontwikkelingen op het gebied van schulddienstverlening voor de komende jaren.

4.1 Cijfers

Schulddienstverlening in cijfers

Om inwoners de komende periode goed te kunnen ondersteunen bij schulddienstverlening is het van belang dat we een goed beeld hebben van de problemen en kenmerken van inwoners met (problematische) schulden in de afgelopen periode. Onderstaande tabel 1 geeft de omvang weer van de schulddienstverlening over de periode van 2017 tot en met juni 2021.

Aantal afgenomen producten (Gemeente Renkum)	2017	2018	2019	2020	2021*
Aanmeldingen	61	53	36	32	6
Schuldregeling per jaar	103	102	88	73	63
Budgetbeheer per jaar	38	34	35	34	29
Financieel beheer per jaar	36	28	20	8	0,5
Aanvragen Wsnp per jaar	17	3	16	6	1
Budgetcoaching per jaar	8	3	2	1	0,5
Smal moratorium per jaar	0	0	0	0	0
Dwangakkoord per jaar	3	0	4	1	4

Tabel 1: Overzicht inzet van instrumenten van ingekochte diensten en producten (2017-2021) bij de Kredietbank Nederland in de gemeente Renkum.

*Prognose o.g.v. cijfers tot en met juni 2021.

Aantal afgenomen producten (landelijk beeld)	2017	2018	2019	2020	2021*
Aanmeldingen	1890	2011	2440	2530	2277
Schuldregeling per jaar	1216	1351	1345	1344	1489
Budgetbeheer per jaar	2539	2600	2708	2748	2868
Financieel beheer per jaar	2037	2248	2274	2051	2157
Aanvragen Wsnp per jaar	812	705	7930	590	403
Budgetcoaching per jaar	173	150	117	97	76
Smal moratorium per jaar	40	83	83	60	48
Dwangakkoord per jaar	72	118	219	207	150

Tabel 2: Landelijk overzicht inzet van instrumenten diensten en producten (2017-2021) bij de Kredietbank Nederland.

*Prognose o.g.v. cijfers tot en met oktober 2021.

Na jaren van een stijgende vraag naar schulddienstverlening in onze gemeente is het aantal afgenomen financiële producten bij de Kredietbank Nederland¹⁰ (hierna te noemen: de Kredietbank) in 2020 afgenomen ten opzichte van 2017. In 2020 waren er gemiddeld 123 producten, tegen 205 in 2017. Specifiek zijn de aanvragen voor schuldregeling, financieel beheer, Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) en Budgetcoaching afgenomen. De redenen van deze afname zijn ons op dit moment niet bekend. Feitelijk werd door de coronapandemie juist een toename verwacht. Mogelijk vindt deze toename alsnog vertraagd plaats. De aanvragen voor budgetbeheer en dwangakkoord blijven stabiel. Op basis van de gegevens van 2021 (t/m juni) zijn er meer dan 94 financiële producten afgenomen. Het aantal succesvolle schuldregelingen via de Kredietbank is door de jaren heen stabiel op rond de 85%.

¹⁰ De Kredietbank Nederland is onze huidige samenwerkingspartner. Mogelijk verandert deze per januari 2022.

Landelijk beeld

Met uitzondering van de aanvragen voor WSNP en Budgetcoaching per jaar laat het landelijke beeld (tabel 2) zien dat de aantallen toenemen en niet afnemen. Opvallend in het landelijke beeld is het aantal WSNP-aanvragen in 2019. Een duidelijke verklaring hiervoor hebben we niet. De afnemende trend van het aantal financiële producten in de gemeente Renkum is niet terug te zien in de cijfers van de Kredietbank bank breed. Op basis van deze twee tabellen ziet de schulddienstverlening in de gemeente Renkum er goed uit. Een eenduidige verklaring voor de positieve cijfers in de gemeente Renkum hebben wij niet.

Tevredenheid

De Kredietbank laat regelmatig onderzoek doen naar de klanttevredenheid (tabel 3). Inwoners wiens schuldsaneringsstraject is beëindigd en waarvan een e-mailadres bekend is ontvangen een uitnodiging voor een onlineonderzoek. De uitslagen van deze jaarlijkse onderzoeken zijn positief. Een verdere toelichting hierop hebben wij niet.

Overzicht van de uitkomsten:

Jaar	Genodigden	Respondenten	Gemiddelde beoordeling
2018	42	7 (17%)	8,8
2019	40	12 (30%)	7,8
2020	33	8 (24%)	8,6

Tabel 3: Uitkomsten onderzoek klanttevredenheid de Kredietbank Nederland.

Beschermingsbewind in cijfers

Na een aantal jaren van stijgende aantallen¹¹ zijn de aantallen sinds 2018 niet verder gestegen. De aantallen beschermingsbewind hebben gevolgen voor de kosten die wij maken voor bijzondere bijstand. Als de kosten voor bewind door de inwoner niet uit de inkomsten kunnen worden betaald, worden de kosten vergoed in het kader van de bijzondere bijstand.

Jaar	2018	2019	2020	2021*
Aantal	276	272	261	192
Kosten	€ 331.567,63	€ 341.449	€ 375.965,44	€ 66.536,03

Tabel 4: Bewindvoering Renkum - inclusief personen zonder schulddienstverlening. *Prognose o.g.v. cijfers tot en met augustus 2021.

Mogelijke oorzaken voor de aantallen beschermingsbewind zijn een complexere samenleving en meer inwoners die hulp nodig hebben bij het beheren van hun financiën. Daarnaast zijn vanaf 2014 de gronden voor het uitspreken van een onderbewindstelling uitgebreid. Het hebben van schulden en verkwisting vormen nu een officiële grondslag voor onderbewindstelling¹².

4.2 Ontwikkelingen

Actieplan brede schuldenaanpak en aanpassing Wgs

In 2018 presenteerde het rijk het Actieplan brede schuldenaanpak. Het actieplan heeft drie hoofdlijnen:

- Door preventie en vroegsignalering problematische schulden voorkomen;
- Ontzorgen en ondersteunen;
- Zorgvuldige en maatschappelijke verantwoorde incasso.

Per 1 januari 2021 wijzigt de Wgs om beter aan te sluiten bij het actieplan. De wetwijziging geeft een grondslag om vroegsignalering op te pakken en signalen uit te wisselen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en water- en energieleveranciers. Ook geeft de nieuwe Wgs

¹¹ Meerjaren Beleidsplan Integrale Schulddienstverlening Gemeente Renkum 2017-2021

¹² Divosa-monitor factsheet: Financiën bijzondere bijstand, 2016. Te raadplegen via:

https://www.divosa.nl/sites/default/files/publicatie_bestanden/20160301-divosa-monitorfactsheet-bijzondere-bijstand.pdf

richtlijnen voor doorlooptijden en beschikkingen en de mogelijkheid om te adviseren inzake schuldenbewind.

Vroegsignalering

Belangrijke veranderingen bij de aangepaste Wgs is het organiseren en uitbreiden van de vroegsignalering en het landelijke convenant vroegsignalering.

Vroegsignalering werd op kleinere schaal uitgevoerd voor 2021. Deze wordt nu met de wetswijziging sterk uitgebreid. Door de uitbreiding naar alle vaste partners zal naar verwachting het aantal meldingen toenemen van 10-15 naar 150-350 per maand.

Ontzorgen en ondersteunen

Naar een betere aanpak van schulden en armoede. Dit is de titel van de oproep die de VNG, Divosa, NVVK en de MOgroep¹³ doen aan de rijksoverheid en gemeenten om meer te doen tegen armoede en schulden. In dit nieuwe beleid zoeken we naar mogelijkheden om samen met onze netwerkpartners eerder problemen op te sporen en ondersteuning aan te bieden (zie dorpsgericht werken en de uitwerking in hoofdstuk 5). Daarnaast is er nu ook extra aandacht voor ondernemers.

Zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso

Met een maatschappelijk verantwoorde incasso bedoelen wij dat door de Kredietbank per inwoner bekeken wordt hoe openstaande gelden worden geïnd en hoe daarbij de (problematische) schulden vermindert kunnen worden. Op deze manier wordt maatwerk geleverd om duurzame financiële stabiliteit te realiseren.

Adviesrecht

Vanaf 1 januari 2021 bestaat de wettelijke mogelijkheid voor gemeenten om advies te geven bij bewindvoering in het kader van schulddienstverlening. Dat betekent dat gemeenten de rechter drie maanden nadat de schuldsanering is uitgesproken, kunnen adviseren hoe ze een bewoner het beste kunnen helpen: door voortzetting van het bewind of een lichtere vorm van ondersteuning.

4.3 Prognose

Uitgestelde stijging?

De Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK)¹⁴ heeft een toename voorzien voor 2020 en verder m.b.t. schulddienstverlening. Vanwege de coronapandemie werd voor 2020 en daarna een stijging van het aantal hulpvragen met minimaal 30 procent verwacht. Echter, tot op heden zet de daling zich ook in 2021 voort.

Hoewel wij nu een daling zien, verwachten wij een uitgestelde stijging. Tijdens de coronapandemie konden sommige inwoners namelijk niet of minder werken. Ook komen mogelijk achterstallige schulden die tijdens, of door de pandemie, zijn ontstaan later pas aan het licht. Daarnaast waren schuldeisers tijdens de coronapandemie coulant jegens debiteuren en lopen veel ondersteuningsmaatregelen nog tot het laatste kwartaal van 2021 door.

Ook kunnen de stijgende energieprijzen van het laatste kwartaal van 2021 leiden tot betalingsproblemen voor inwoners. Een ander mogelijke oorzaak dat wij op dit moment nog geen stijging zien is het feit dat inwoners gemiddeld vijf jaar wachten voor ze hulp vragen¹⁵.

Nieuwe groep hulpvragers

Wij verwachten een nieuwe groep hulpvragers, voornamelijk ondernemers en werknemers die te maken hebben met een plotselinge daling van een gezinsinkomen. Mogelijk dat we deze inwoners

¹³ De MOgroep is de landelijke werkgeversorganisatie voor de branche welzijn en maatschappelijke dienstverlening en heet sinds 1-6-2016: Sociaal Werk Nederland.

¹⁴ Het jaarverslag NVVK 2020 is openbaar: <https://jaarverslag.nvvk.nl/2020/>.

¹⁵ <https://www.nibud.nl/wp-content/uploads/Nibud-artikel-Schuldenaren-schuldhulp-ESB-19-augustus-2019.pdf>

met de toegenomen informatie uit de vroegsignalering eerder en daardoor preventief kunnen ondersteunen.

Stijging aanvragen schulddienstverlening door vroegsignalering en preventie

Op basis van de gegevens van de Kredietbank, de NVVK en Divosa wordt verwacht dat:

- In het kader van vroegsignalering en preventie de aanvragen zullen stijgen omdat meer inwoners bereikt worden;
- Bepaalde doelgroepen beter onder de aandacht komen, met name ondernemers;
- Het aantal aanvragen voor schulddienstverlening in de komende jaren verder zal toenemen.

We hopen dan wel dat de problematiek gemiddeld lichter zal zijn dan nu het geval is, omdat we er door de vroegsignalering op tijd bij kunnen zijn.

Wie zijn onze inwoners met schulden?

De doelgroep in de gemeente Renkum is net als elders in het land divers. Elke groep vraagt een andere benadering. De variëteit aan inwoners en de bijkomende specifieke problemen maakt het verlenen van schuldhulp ingewikkelder. De groep (ex-)zelfstandigen krijgt aparte aandacht bij de uitvoerder schulddienstverlening per januari 2022. Vanuit het voorveld ontvangen wij het signaal dat de groep inwoners met een inkomen tussen de 120% en 150% het minst bekend zijn, wellicht komt deze groep ook beter in beeld door de uitbreiding van de vroegsignalering.

Geen scherpe prognose

Al met al moet de conclusie zijn dat het op dit moment moeilijk is om een scherpe prognose te geven van het aantal inwoners dat een beroep zal doen op schulddienstverlening.

5. Schulddienstverlening; onze aanpak

In dit hoofdstuk gaan wij in op de preventie, vroegsignalering, de uitvoering van de trajecten schulddienstverlening (zoals minnelijk traject) en de nazorg.

5.1 Preventie centraal

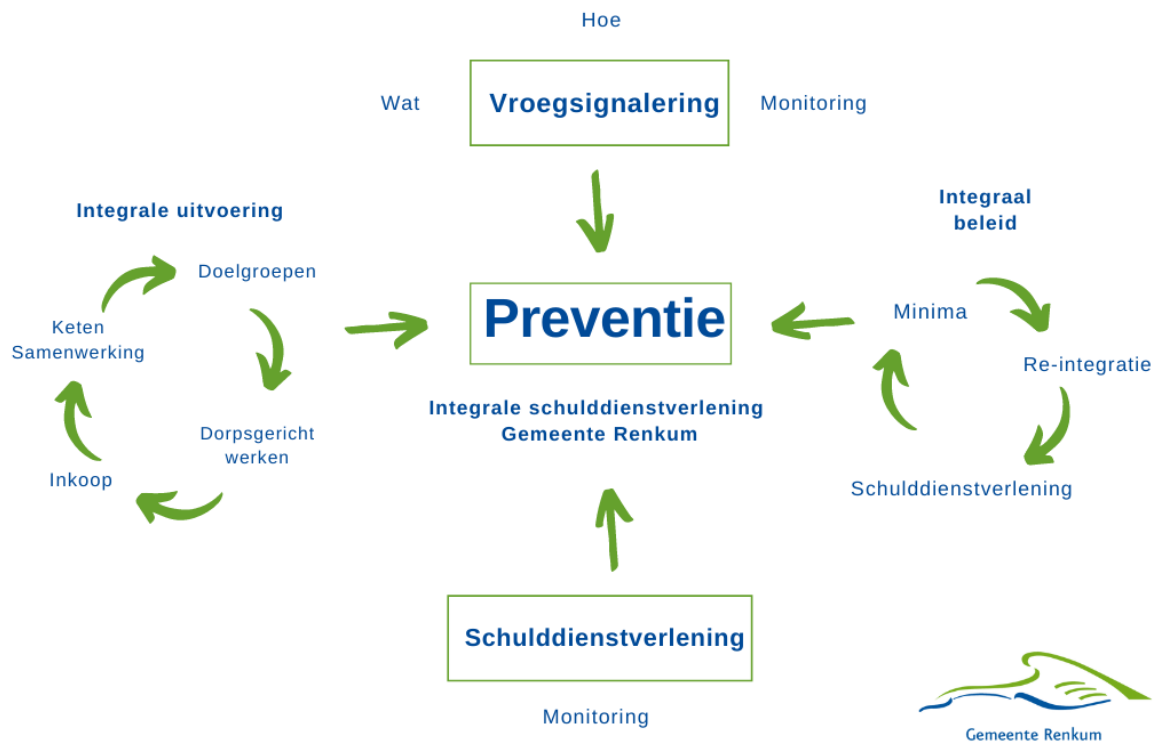
Met de onderstaande infographic willen wij in beeld uitdrukken wat de samenhang van de processen schulddienstverlening is.

We plaatsen preventie bewust centraal.

Door zowel omvang en resultaten van de vroegsignalering als van de eigenlijke schulddienstverlening voortdurend te monitoren, willen we directe input genereren waar we preventief om in moeten zetten.

Tegelijkertijd willen we door te sturen op zowel integraal beleid als een integrale uitvoering onze inwoner zien als een 'heel mens' vanuit meerdere leefgebieden en niet uitsluitend door de bril van het financiële perspectief.

De aparte onderdelen van de infographic worden per paragraaf in de rest van dit hoofdstuk toegelicht.

Infographic 1: Integrale schulddienstverlening.

5.2 Monitoring

Integrale schulddienstverlening is een dienstverlening die tot stand komt binnen een keten van samenwerkende partijen. Het is daarom essentieel te weten welke hulpvragers op welke plek binnen die keten worden geholpen en welke resultaten daarmee worden behaald. Daarbij is het nodig te weten of en hoe doorverwijzing plaatsvindt, wanneer nodig, en of de klant daarmee op de juiste plek geholpen wordt. Ook willen we weten welke instrumenten het beste werken. De gemeente wordt per kwartaal geïnformeerd over de resultaten van de schulddienstverlening door de Kredietbank. Op basis van deze informatie wordt het bereiken van de doelstellingen, de behaalde resultaten en de kwaliteit gemeten en bewaakt. Wij registreren anonieme gegevens die nodig zijn voor de Benchmark Armoede & Schulden van Divosa. We volgen hierbij het uitgangspunt van dataminimalisatie.

5.3 Vroegsignalering

Onder de doelgroep, die zoals eerder vermeld breed is, bevindt zich een groep inwoners die minder goed zichtbaar is. Ook van deze groep ontvangen wij nu signalen dat zij betalingsachterstanden hebben. Op deze manier komt ook deze 'verborgen' groep bij ons in beeld.

Wanneer de vroegsignalen bij ons binnenkomen, gekenmerkt als het eerste contact, streven wij ernaar zo snel mogelijk de hulpvraag vast te stellen. Wanneer de hulpvraag daadwerkelijk is vastgesteld, dient er binnen 8 weken een beschikking te worden afgegeven. De termijn gaat in vanaf het moment dat de hulpvraag in het eerste gesprek is vastgesteld.

Proportioneel eropaf

Niet bij alle vroegsignalen wordt contact opgenomen met de inwoner. Bij grote betalingsachterstanden gaan we op huisbezoek, bij kleinere schulden sturen we een brief. Wij differentiëren hierbij het aantal pogingen dat we ondernemen om iemand te bereiken. Wij willen de vroegsignalering samen met de uitvoerder van de schuldhulpverleningstrajecten oppakken. Hierbij zullen wij als gemeente de selectie maken en regievoeren en zal een deel van de uitvoering door deze partij worden uitgevoerd.

Uitbreiding van de vroegsignalering met vastelastpartners

In het kader van de wettelijke verplichting tot vroegsignalering nemen wij deel aan het Landelijk Convenant Vroegsignalering. De vastelastpartners die zijn aangesloten bij het landelijk convenant vroegsignalering zijn verplicht tot een maatschappelijk verantwoorde incasso (artikel 2.1 van het Landelijk Convenant Vroegsignalering).

Een maatschappelijk verantwoorde incasso betekent dat:

- tenminste éénmaal een schriftelijke betalingsherinnering is gestuurd;
- er geprobeerd is persoonlijk contact te krijgen en te wijzen op mogelijkheden om betalingsachterstanden te voorkomen en te beëindigen;
- gewezen is op de mogelijkheden voor schuldhulpverlening;
- aangeboden is de gegevens door te geven aan de gemeente.

Het convenant is ondertekend door de VNG en de diverse brancheorganisaties van de vastelastpartners. Op basis van dit convenant maken wij afspraken met de afzonderlijke vastelastpartners die actief zijn in onze gemeente over onder andere het moment van melding van het signaal en de terugkoppeling van het resultaat. Bij het uitbreiden van de vroegsignalering worden de eisen zoals aangegeven in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) gevolgd. Zie bijlage 5 voor een nadere toelichting.

5.4 Schulddienstverlening

Iedere inwoner met financiële problemen kan zich melden. Afhankelijk van de situatie en de hulpvraag handelen we oplossingsgericht en ontvangt de klant vervolgens met gerichte informatie, een advies, een bemiddeling, deelname aan een budgetteringscursus of een crisisinterventie. In bijlage 3 is een overzicht bijgevoegd m.b.t. de verantwoordelijkheidsverdeling bij het regelen van schulden. De uitvoering van de reguliere schulddienstverlening vindt plaats volgens de Gedragscode Schulddienstverlening en de modules schulddienstverlening van de NVVK¹⁶.

---

¹⁶ De gedragscode en de modules zijn openbaar: www.nvvk.eu/schuldhulpverlening/kennisbank.

Schuldbemiddeling gemandateerd aan de Kredietbank

De Kredietbank heeft momenteel het mandaat om de financiële regelingen namens de gemeente uit te voeren. Mogelijk dat het mandaat in het jaar 2022 door een andere partij wordt uitgevoerd. Verdere uitwerking van de schulddienstverlening is per regeling opgenomen in bijlage 2.

5.5 Integraal beleid

In de aanpak van schuldproblematiek werken we zoals gezegd integraal, door in onze dienstverlening aan de inwoner nauw samen te werken met onze netwerkpartners, in het bijzonder met het maatschappelijk werk en andere hulpinstellingen en vrijwilligersorganisaties.

Minimabeleid

Deze nota valt onder de paraplu van het integraal en activerend mimimabeleid en hanteert ook dezelfde uitgangspunten. De doelgroep van het minimabeleid zijn inwoners met een inkomen **lager dan 120%** van het WSM (maar ook op inwoners die deelnemen aan een traject van schulddienstverlening). Het gaat hierbij om inwoners met een uitkering op het minimumniveau, zoals bijvoorbeeld de Participatiewet (bijstandsuitkering), Wajonguitkering of en lage WW-uitkering of WIA-uitkering of ouderen met een laag inkomen. Het kan ook gaan om inwoners die werken voor een laag loon of ZZP'ers met een laag inkomen.

Daarnaast komt het steeds vaker voor dat inwoners die wél een hoger inkomen toch in de problemen komen door hoge vaste lasten of **schuldenproblematiek** (en beslagleggingen).

Re-integratie

Gemiddeld genomen maken uitkeringsgerechtigden met schulden langer gebruik van een uitkering dan degenen zonder schulden¹⁷. Wanneer deze inwoners extra inkomsten hebben, gaan deze vaak direct naar de schuldeisers, terwijl het opnieuw gaan werken vaak ook kosten met zich meebrengt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan reiskosten en kleding.

Dit betekent dat er niet uitsluitend aandacht moet komen op het zo snel mogelijk aan het werk gaan, maar ook op het oplossen van de schulden. Uiteindelijk is werk ook voor de inwoners met schulden de beste weg om uit de armoede te komen. De beleidsterreinen schulddienstverlening en re-integratie hebben hierin overkoepelende uitgangspunten en er wordt integraal samengewerkt.

Hulp bij inburgering

Wij gaan als gemeente bijstandsgerechtigde statushouders in het kader van de nieuwe Wet Inburgering¹⁸ een half jaar lang 'ontzorgen'. Dat betekent onder andere dat de gemeente de vaste lasten betaalt vanuit de uitkering. In dat half jaar gaan we zo nodig werken aan financiële zelfredzaamheid.

Schulddienstverlening

Integrale schulddienstverlening betekent zoals gezegd het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn of haar financiële problemen, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan. Hieronder valt ook ondersteuning bij omstandigheden waardoor de financiële problemen niet kunnen worden opgelost. Bij het vaststellen van de hulpvraag wordt een plan van aanpak opgesteld. Daarin is aandacht voor het signaleren van eventuele (achterliggende) problemen en verwijzen we zo nodig gericht door naar het maatschappelijk werk of hulpverlening. In het plan van aanpak is o.a. omschreven welke schulddienstverlening wordt aangeboden, de voorwaarden, de nazorg en de preventieve hulp.

---

¹⁷ Westhof, F. Tom, M. (2014) Monitor betalingsachterstanden 2014 Panteia, Zoetermeer.

¹⁸ De gewijzigde Wet Inburgering treedt naar verwachting op 1-1-2022 in werking.

5.6 Integrale uitvoering

Om te komen tot een integrale uitvoering werken we een viertal aspecten uit, namelijk doelgroepen, inkoop, samenwerking in de keten en dorpsgericht werken.

Doelgroepen

1. Ondernemers

Voor financiële hulpverlening aan ondernemers is specifieke bedrijfsmatige kennis en specialistische expertise nodig. De uitvoering van de schulddienstverlening aan ondernemers wordt dan ook uitbesteedt aan de Kredietbank.

2. Gezinnen met kinderen

Artikel 2 lid 4 van de Wgs schrijft voor dat het beleidsplan rekening houdt met de bijzondere positie van gezinnen met kinderen. De invulling hiervan wordt behandeld in de *'Nota doorontwikkeling van het integraal en activerend minimabeleid 2021-2025'* van onze gemeente. Als gezinnen met inwonende kinderen een beroep doen op schulddienstverlening is er sprake van extra kwetsbaarheid. Deze mensen gaan wij wijzen op het kindpakket. Inwoners die deelnemen aan een traject van schulddienstverlening (onafhankelijk hoe hoog hun inkomen is) mogen ook gebruikmaken van onze minimaregelingen. Indien het inkomen hoger is dan de inkomensgrens die voor het kindpakket geldt, schakelen we Nationaal Fonds Kinderhulp, Stichting Leergeld of het Jeugdfonds Sport & Cultuur in. Voor deze doelgroep bestaan regionale afspraken ter voorkoming van afsluiting van energie en water. Bovendien is er een convenant met de woningcorporatie afgesloten ter voorkoming van huisuitzettingen.

3. Ouderen

Tijdens de netwerkbijeenkomst beleid minima en schulddienstverlening van oktober 2021 kwam naar voren dat de groep over beperkte digitale vaardigheden beschikt, minder zichtbaar is en niet zo snel om hulp vraagt. Hiervoor biedt de SeniorWeb¹⁹ ondersteuning.

Inkoop

Door de reeds besproken wetswijziging van de Wgs, is het mogelijk om betaalachterstanden van verschillende partijen zoals energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars, te matchen. Deze functionaliteit is door onze gemeente ingekocht. De uitvoering hiervan zal in 2022 verder worden doorontwikkeld.

Ketensamenwerking en dorpsgericht werken

Belangrijke partners als het gaat om schulddienstverlening en preventie zijn Renkum voor Elkaar, De Rechtswinkel en Vluchtelingenwerk. De grens tussen de verantwoordelijkheid van een vrijwilliger en een professional blijkt niet altijd even helder te zijn. Onze consulenten zijn daarom vaak aanwezig bij netwerkpartners, om van elkaar te leren, ervaringen uit te wisselen en te komen tot een consensus van wat van een vrijwilliger verwacht mag worden en wat niet. Met deze samenwerking houden we elkaar op de hoogte van ontwikkelingen op het terrein van schulddienstverlening in de gemeente en organiseren we af en toe themabijeenkomsten of (digitale) voorlichtingen.

Met de netwerkpartners en particuliere initiatiefnemers willen we soms bij elkaar komen om elkaar te leren kennen en kennis en ervaringen uit te wisselen. Maar ook om met elkaar in gesprek te gaan over het gezamenlijk voorkomen en bestrijden van armoede en schulden, vroegtijdig signaleren van problemen bij gezinnen met een laag inkomen en/of schuldenproblematiek en samen goede ondersteuning bieden.

In oktober 2021 heeft een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst informeren wij als gemeente over de beleidsnota's minima en schulddienstverlening. We vragen actief netwerkpartners om input. Om met onze netwerkpartners en netwerkpartners in contact te blijven en kennis en informatie uit te wisselen willen we jaarlijks een netwerkbijeenkomst organiseren.

In 2022 gaan wij de samenwerking met **huisartsen** rond het signaleren van schuldenproblematiek uitbreiden door beter door te verwijzen naar het sociale team. Huisartsen hebben een

¹⁹ SeniorWeb biedt computer-, internet-, tablet- en smartphone cursussen in de gemeente Renkum voor ouderen.

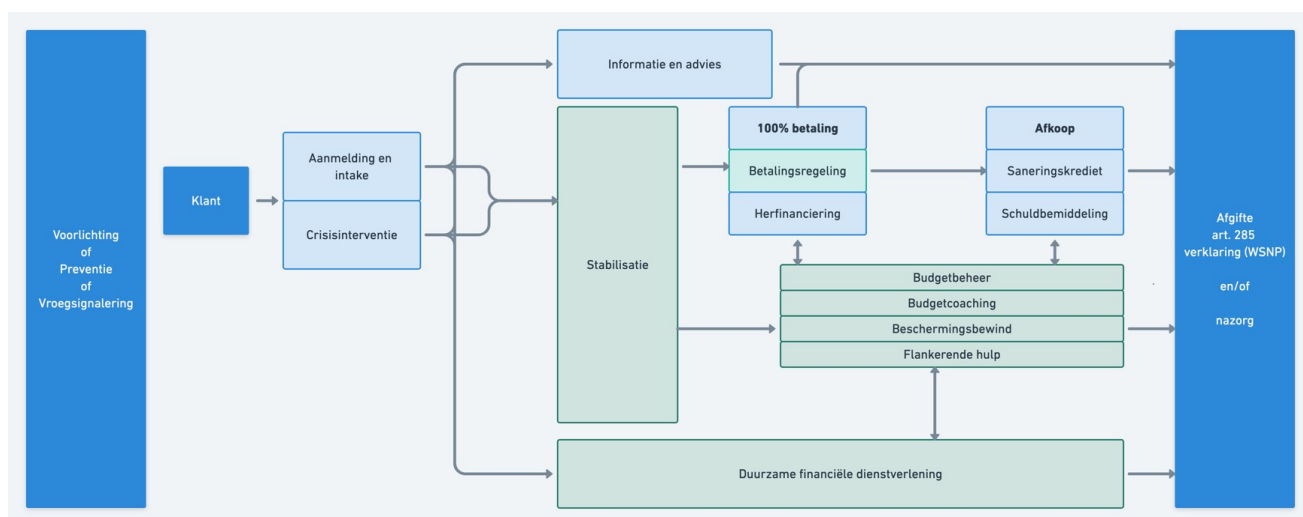

vertrouwensrelatie met hun patiënten en krijgen vaak signalen van schuldenproblematiek als patiënten voorgeschreven medicijnen niet afhalen of niet naar de specialist gaan om rekeningen voor het eigen risico te mijden. De schaamte die mensen ervaren bij schulden maakt de drempel tot het loket schulddienstverlening groot.

We gaan in 2022 informatie gericht verspreiden onder inwoners met onze minima folder. Daarnaast gaan we meer van buiten naar binnen werken, de wijken in, bij huisartsenposten en met ervaringsdeskundigen. Doel van de samenwerking is elkaar versterken en de inwoner samen nog beter te ondersteunen.

5.7 Uitvoering trajecten en producten schulddienstverlening; curatie

In het onderstaande schema is de weg verbeeld die een inwoner met problematische schulden af kan leggen en welke producten/diensten hij dan tegen kan komen. In deze paragraaf gaat het over de eigenlijke schulddienstverlening (curatie). Curatie start ná het ontstaan van problematische schulden en dus als de inspanningen in het kader van preventie en vroegsignalering niet afdoende hebben geholpen.

Plaatje 1: schema uitvoering schulddienstverlening.

De Kredietbank voert de trajecten en producten voor schulddienstverlening uit voor onze gemeente. Deze partner hanteert de Mesis methode²⁰.

De financiële producten die daaronder vallen zijn:

- Schuldregeling;
- Buidgetcoaching;
- Budgetbeheer basis;
- Budgetbeheer basis plus;
- Budgetbeheer volledig;
- Budgetbeheer statushouders;
- Aanvraag tot toelating tot de wettelijke schuldsanering;
- Dwangakkoord;
- Breed en smal moratorium;
- Schulddienstverlening ondernemer met levensvatbaar bedrijf;
- Schulddienstverlening ondernemer na constatering géén levensvatbaar bedrijf.

In bijlage II is beschreven wat deze producten inhouden.

Samenstelling van de schulden

Overheden en uitvoeringsorganisaties, zoals de Belastingdienst, Centraal Justitieel Incassobureau en ook gemeenten hebben een preferente positie bij het invorderen van schulden, waardoor zij niet genegen zijn om met minder dan de hele vordering genoeg te nemen. Ook blijft er daarmee minder afloscapaciteit over om andere schulden mee te regelen. Wij werken wel mee aan het

²⁰ Mesis is een door het Nibud gevalideerd objectief screeningsinstrument.

opschorten van de incasso om een schuldregeling mogelijk te maken.

Stabilisatietraject

Wanneer de schulden niet inzichtelijk zijn, zetten wij eerst in op het stabiliseren van de schuldsituatie. Dit betekent dat er zicht ontstaat op de omvang van het probleem en dat er gewerkt wordt aan het niet verder laten oplopen van schulden. Noodzakelijke vaste lasten worden betaald (huur, nutsvoorzieningen en zorgverzekering). Soms kunnen inwoners na inzet van stabilisatie-instrumenten zelf weer hun financiën regelen. Het gebeurt echter vaker dat een stabilisatietraject een voorfase is ter voorbereiding op een schuldregeling.

In de stabilisatiefase kunnen de volgende instrumenten worden ingezet. Dit zijn veelal instrumenten die ook in het preventieve kader ingezet kunnen worden.

- Sociaal werk door Renkum voor Elkaar: laagdrempelige toegang voor de inwoner. Voor een verdere toelichting over Renkum voor Elkaar (zie bijlage I);
- Thuisadministratie Rechtswinkel: wanneer de inwoner dit zelf niet lukt wordt hij ondersteund/gecoacht bij het orde krijgen van de financiële administratie. Voor een verdere toelichting over de Rechtswinkel (zie bijlage I);
- Betalingsregelingen: er worden betalingsregelingen met de schuldeisers afgesproken om ervoor te zorgen dat de schulden niet verder oplopen;
- Budgetbeheer: (bepaalde) vaste lasten worden betaald en de inwoner krijgt leefgeld uitgekeerd.

Ontbreken van afloscapaciteit

Doordat er beslag ligt op het inkomen tot aan de beslagvrije voet is er in sommige situaties ook geen enkele afloscapaciteit waarmee een schuldenregeling mogelijk is. Voorheen was de weg naar de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) dan een veel bewandelde route. Een inwoner wordt dan als het ware failliet verklaard. De Rechtbank wordt steeds strenger ten aanzien van het toepassen van de Wsnp en beoordeelt daarbij eigen verantwoordelijkheid en verwijtbaar gedrag. Hierdoor komt in deze situatie steeds vaker geen schuldenregeling tot stand. Het resultaat is dat de schulden niet geregeld worden en dat stabilisatie van de situatie het hoogst haalbare doel is.

Schulddienstverlening weigeren; recidive en fraude

We kunnen inwoners de toegang tot schulddienstverlening weigeren als er sprake is van recidive of fraude. Omdat schulden een belemmering vormen voor participatie, wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. We wegen zorgvuldig aan de hand van de feiten en individuele omstandigheden de mogelijkheden en onmogelijkheden voor schuldhulp af. Wanneer een schuldentraject niet mogelijk is, blijven wij inwoners van advies en informatie voorzien.

We hanteren wel wachttijden als er sprake is van recidive. In bijzondere gevallen kan ten gunste van de inwoner afgeweken worden van de bepalingen in de beleidsregels.

Wachttijd bij recidive	
Verwijtbaar nieuwe schulden	5 jaar
Niet-verwijtbaar nieuwe schulden	1 jaar
Beëindiging eerder traject vanwege misdraging	5 jaar
Eerder schulddienstverlening ontvangen*	2 jaar

Tabel 5: Wachttijd bij toelating tot schulddienstverlening bij recidive.

*Alle vormen van schulddienstverlening waarbij er geen sprake is geweest van schuldregelen (bijvoorbeeld: budgetcoaching en inkomensbeheer).

Wacht- en doorlooptijden

Wanneer een inwoner zich tot de gemeente wendt voor integrale schulddienstverlening (te verstaan onder het eerste contact), moet het eerste gesprek volgens de Wgs binnen vier weken plaatsvinden. In crisissituaties moet het gesprek binnen drie werkdagen plaatsvinden. Dit betekent dat we ons bij het indienen van de aanvraag direct een beeld moeten vormen, of er mogelijk sprake is van een bedreigende situatie of van een andere situatie, die aanleiding geeft om de dienstverlening met voorrang op te pakken, zoals het geval kan zijn bij gezinnen met minderjarige kinderen. We willen in alle gevallen voldoen aan de normtijden.

5.8 Nazorg

Tijdens de laatste fase van de schulddienstverlening wordt aandacht besteed aan het financieel zelfredzaam maken van de inwoner, zodat deze aan het einde van het traject beschikt over meer kennis en vaardigheden. Nadat het officiële traject na drie jaar is afgelopen, nemen de consulenten opnieuw contact op om, als dat nodig blijkt, vroegtijdig in te kunnen grijpen met gerichte adviezen of doorverwijzing. Zo trachten we te voorkomen dat iemand opnieuw in een problematische schuldsituatie terecht komt. Alle algemene voorzieningen en instrumenten zijn beschikbaar voor inwoners die een minnelijk traject van de gemeente of via de Wsnp hebben doorlopen.

5.9 De weg van curatie naar preventie

Zoals in de infographic aan het begin van dit hoofdstuk te zien is, willen we preventie centraal zetten. Het is onze ambitie om zo veel als mogelijk problematische schuldsituaties te voorkomen door middel van preventie. De leidende principes (zie 3.2) zoals dorpsgericht werken, samenwerken in de keten, laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning hebben uiteindelijk tot doel om onze inwoner op een integrale manier te faciliteren om zo veel als mogelijk niet in problematische schulden te geraken.

Wat specifiek in onze gemeente de belangrijkste knoppen zijn om aan te draaien willen we de komende jaren ontdekken, door te analyseren, te monitoren en daarop te handelen (zie 5.1). Het beleid wordt flexibel vormgegeven, zodat we ook snel kunnen schakelen op nieuwe initiatieven (zie *Nota doorontwikkeling integraal en activerend minimele beleid 2021-2025*).

Preventie-instrumenten en netwerkpartners

Binnen de gemeente Renkum zijn verschillende (vrijwilligers)organisaties actief ten aanzien van preventie van schulden of het ondersteunen bij financiën.

In bijlage I worden de instrumenten en de netwerkpartners verder uitgewerkt.

Pilot sociale incasso gemeentelijke belastingen

In 2021 heeft de gemeente Renkum samen met gemeenten Arnhem en Rheden deelgenomen aan een pilot met sociale incasso van de gemeentelijke belastingen. Normaal ontvangt een inwoner die zijn rekening niet betaalt een herinnering. Wanneer de herinnering geen resultaat oplevert, wordt er op een incassotraject gestart.

In de pilot neemt het bedrijf Certin contact op met de inwoner tussen de herinnering en het starten van het incassotraject. Hij wordt:

- Herinnert aan het openstaande bedrag;
- Doorverwezen naar de belastingbalie voor het afgeven van een automatische incasso;
- En/of doorverwezen naar het Sociaal Team voor hulp.

De gemeente Arnhem heeft in 2020 een vergelijkbaar project gedraaid waarbij 17% van de inwoners na het telefonisch contact de betaling heeft voldaan. In Renkum hebben wij op dit moment c.a. 1.500 openstaande vorderingen. Naar verwachting worden er door de pilot 255 inwoners behoed voor een incassotraject en alle daaraan verbonden kosten. Dit heeft voor de gemeente ook positieve financiële en maatschappelijke gevolgen.

6. Financieel kader

Door het Rijk zijn met de invoering van de Wgs ten aanzien van de uitvoering van de schulddienstverlening geen extra structurele middelen ter beschikking gesteld. Wij hebben bij schulddienstverlening de regie in handen. Schulddienstverlening (SDV) maakt onderdeel uit van de begroting van het integrale minimabeleid. De uitgaven aan schuldregelingen (curatie) zijn de laatste jaren langzaam teruggelopen en passen op dit moment binnen de begroting.

Financieel kader integrale schulddienstverlening gemeente Renkum 2022-2025

Het budget voor schulddienstverlening is in 2021 structureel begroot op € 92.000. Op basis van de realisatiecijfers van voorgaande jaren is dit voldoende. Voor de uitbreiding van de doelgroepen en activiteiten heeft uw raad vanaf 2022 € 84.000 extra middelen vrijgemaakt.

Meerjarenraming kosten schulddienstverlening 2022-2025.

Jaar	2022	2023	2024	2025
Budget	€ 176.000	€ 176.000	€ 176.000	€ 176.000
SDV particulieren	€ 81.000	€ 81.000	€ 81.000	€ 81.000
SDV ondernemers	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Preventie/nazorg	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Lasten	€ 176.000	€ 176.000	€ 176.000	€ 176.000

Voor de komende jaren gaan wij ruimer inzetten op schulddienstverlening. De vroegsignalering wordt uitgebreid. Daarbij maken wij gebruik van de RIS applicatie om extra ondersteuning te bieden bij de uitvoering. Door de coronapandemie wordt een stijging voorspeld door de NVVK, zoals besproken in 4.3 (prognose). Het is zoals daar uitgelegd niet mogelijk een harde prognose te geven anders dan deze die is gebaseerd op het huidige gebruik.

Wij hebben op dit moment een overeenkomst voor het uitvoeren van schuldregelingen. Per 1 januari 2022 wordt er een nieuwe overeenkomst gestart. De hierboven vermelde kostenraming is gebaseerd op de huidige overeenkomst. Het is daarom onduidelijk of deze bedragen bij een nieuwe overeenkomst standhouden. Uitgangspunt is wel om met het beschikbare structurele budget en de door de raad goedgekeurd extra budget van € 84.000 de schulddienstverlening uit te voeren.

Beschermingsbewind

In deze paragraaf wordt niet verder ingegaan op de kosten van beschermingsbewind omdat deze kosten gemaakt worden binnen het kader van de bijzondere bijstand. Tot op heden kunnen de kosten van deze specifieke vorm van bijstand opgevangen worden binnen het totale budget bijzondere bijstand.

Bijlagen

Bijlage I Preventie-instrumenten en netwerkpartners

1. Verjaardagschecklist jongeren 18 jaar

Wij sturen vanaf medio 2017 alle jongeren uit onze gemeente drie maanden voordat zij 18 jaar worden een verjaardagschecklist. Hierop staat een aantal aandachtspunten die van belang zijn bij het bereiken van deze leeftijd, zoals het aanvragen van een Digi-D en relevante toeslagen. Voor jongeren die graag meer informatie en tips willen over hun financiën is een boekje van het Nibud beschikbaar bij het Sociaal Team. Jongeren kunnen deze gratis afhalen. Verspreiding via lokale intermediairs is eveneens mogelijk. Zo maken wij jongeren bewust van hun veranderde status, de bijbehorende verantwoordelijkheden en informeren wij hen over voor hen relevante zaken, ook in financieel opzicht.

2. Startpunt Geldzaken

Medio 2017 sloten we aan bij Startpunt Geldzaken van het Nibud. Dit houdt in dat op de gemeentewebsite *geldplannen* beschikbaar komen waar inwoners zelfstandig mee aan de slag kunnen om hun geldzaken beter te regelen. Belangrijk aspect hiervan is dat inwoners er in hun eigen tijd en op hun eigen tempo mee aan de slag kunnen en dat de anonimiteit gewaarborgd is. Schaamte is niet zelden een reden dat inwoners te lang wachten met het zoeken van hulp bij hun financiële situatie. Er zijn momenteel drie geldplannen ontwikkeld die gericht zijn op verschillende financiële situaties waarin inwoners zich kunnen bevinden:

1. Beter rondkomen;
2. Sparen, aflossen of beleggen;
3. Kom uit de geldzorgen!

3. Sociaal café

De drempel om over schulden te praten is voor veel inwoners hoog. Om daaraan tegemoet te komen is in samenwerking met Renkum voor Elkaar, de Rechtswinkel en het sociaal team van de gemeente, een Sociaal café begonnen. Normaal gesproken is het sociaal café een fysieke bijeenkomst, maar vanwege de corona maatregelen is in 2021 gekozen voor een digitale vorm. De vorm hiervan is een mini-talkshow dat gaat over financiële zaken en vooral het voorkomen van schulden. Het eerste thema is "financiële problemen." Deze zijn te zien op het YouTube kanaal van Renkum voor Elkaar. De bedoeling is dat er meer afleveringen komen.

4. De Budgetkring

Vanaf 2014 werden er door de gemeente Budgetkringen gefaciliteerd. Een kring bestaat uit een groep inwoners die regelmatig op vrijwillige basis bij elkaar komt om kennis en ervaringen te delen over geldbesparing, consuminderen en daarbij goed in je vel zitten. Het doel van de Budgetkring is het verhogen van de participatie en het versterken van de financiële vaardigheid en weerbaarheid van inwoners. Uit een evaluatie eind 2015 komt naar voren dat inwoners na deelname meer geld overhouden, een groter sociaal vangnet en meer zelfvertrouwen hebben.

De kring grootte varieerde van 3 tot 12 deelnemers. De animo voor volgende kringen liep terug. In het tweede jaar was er sprake van 1 kring, evenals in het derde jaar. Deze kringen hadden respectievelijk 10 en 3 deelnemers.

Op basis van deze bevindingen voorzien de budgetkringen voor een beperkt aantal inwoners in een behoefte. Gelet op de relatief lage kosten die gedekt worden uit het eurobudget van Menzis kunnen we deze kringen continueren op basis van behoefte.

Vanaf 2016 is het aantal aanmeldingen voor de Budgetkringen teruggelopen waardoor de organisatie ervan uiteindelijk is gestopt. Vanuit de Raad en maatschappelijke partners is de wens geuit om deze voorziening nieuw leven in te blazen. Wij gaan onderzoeken of er voldoende vraag bestaat naar een budgetkring. Wanneer dit het geval blijkt zullen wij deze ondersteunen door de kosten (training, huur ruimte, koffie en thee) te betalen.

Wanneer inwoners door inzet van deze anonieme hulpbronnen niet in staat zijn om een oplossing voor hun financiële nood te vinden kunnen zijn uiteraard terecht bij het sociaal team.

5. Sociaal Team en netwerkpartners

Onze consulenten schulddienstverlening van het Sociaal Team geven bij relatief eenvoudige financiële vragen informatie en advies. In het kader van dienstverlening gaan zij tevens op huisbezoek, tenzij de inwoner dit niet wil. De consulenten lichten voor over regelingen waar inwoners gebruik van kunnen maken en adviseren over het treffen van betaalregelingen. Soms verwijzen zij door naar organisaties die actief zijn binnen de lichte administratieve en/of juridische ondersteuning in onze gemeente, zoals Renkum voor Elkaar en de Rechtswinkel.

7. Ondersteuning Rechtswinkel

De vrijwilligers van de rechtswinkel ondersteunen de inwoner op het zakelijke, fiscale, juridische, administratieve veld. Dit doen zij telefonisch, tijdens inloopsprekken of bij inwoners thuis. Ondersteuning is zakelijker van aard, met een hoger tempo om inwoners met een kortdurende ondersteuning weer in hun eigen mogelijkheden te versterken. Voor schulddienstverlening wordt de rechtswinkel ingezet bij zaken die fiscaal/ juridisch ingewikkeld zijn. Daar ligt de expertise van de rechtswinkel.

8. Renkum voor Elkaar

Renkum voor Elkaar is een brede netwerkorganisatie die zich inzet voor het sociaal welbevinden van onze inwoners. Samen met partners en inwoners bieden wij verschillende vormen van ondersteuning aan. Deze ondersteuning wordt aangeboden in de vorm van dagbesteding en sociaal werk waarbij maatwerk wordt toegepast. In het verleden was er alleen het Huis van Renkum (buurthuis). Drie jaar geleden nam Renkum voor Elkaar de rol aan als netwerkhuis.

9. Interkerkelijke Diaconaal Platform Renkum

Het Interkerkelijke Diaconaal Platform Renkum bestaat een aantal jaar. Het betreft een samenwerking tussen de diaconieën en de Parochiale Caritas van de verschillende kerken in de gemeente Renkum. Het Platform is een aanspreekpunt voor inwoners uit de gemeente. Daarnaast vraagt Het Platform gezamenlijk aandacht vragen voor mensen in nood.

10. VluchtelingenWerk gemeente Renkum

De vrijwilligers van VluchtelingenWerk begeleiden vluchtelingen in de gemeente Renkum. Vluchtelingen worden begeleid bij hun asielprocedure, huisvesting, integratie, taal en werk.

Bijlage II   Trajecten en producten schulddienstverlening

Schuldregeling

Wanneer de financiële situatie stabiel is kan een minnelijk traject opgestart worden. Dit kan op twee manieren:

- Schuldbemiddeling: Er worden afspraken gemaakt met alle schuldeisers over de aflossingscapaciteit. Gedurende drie jaar wordt het bedrag voor de aflossing op de schulden opgespaard en vervolgens over de schuldeisers verdeeld. Een eventueel restbedrag wordt na afloop van de drie jaar kwijtgescholden;
- Saneringskrediet: Er worden afspraken gemaakt met de schuldeisers over het terug te betalen bedrag. Voor dit totaalbedrag wordt één lening verstrekt aan de inwoner, zodat de schulden in een keer kunnen worden afgelost. De inwoner heeft dan alleen nog de schuld bij de kredietverstrekker. Hier betaalt de inwoner rente over.

Wanneer het niet lukt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken dan kan er een dwangakkoord worden aangevraagd. De rechtbank bepaalt dan wat redelijk is. Alle schuldeisers moeten vervolgens akkoord gaan met het door de rechter vastgestelde dwangakkoord. Schuldbemiddeling en saneringskrediet gaan vaak hand in hand met inkomensbeheer. De inkomsten van de inwoner worden gestort op de bankrekening van de Kredietbank. De Kredietbank betaalt de vaste lasten en de aflossing. Het restant ontvangt de inwoner als leefgeld. Inwoners leren op die manier weer hun eigen financiën op een goede manier te beheren.

Budgetcoaching

Budgetcoaching zorgt voor overzicht over inkomsten en uitgaven met een budgetplan dat past bij iemands persoonlijke situatie. De budgetcoach leert iemand ook zijn eigen financiële administratie bijhouden. Het doel is om iemand financieel zelfredzaam te maken.

Budgetbeheer basis

Bij Budgetbeheer Basis worden vaste lasten zoals huur, energie en zorgverzekering doorbetaald en wordt het huishoudgeld of leefgeld naar de inwoner overgemaakt.

Budgetbeheer basis Plus

Bij Budgetbeheer basis Plus worden naast doorbetaling van de vaste lasten en schuldaflossingen ook voorbereidende werkzaamheden voor belastingaangifte uitgevoerd.

Budgetbeheer Volledig

Budgetbeheer Volledig is bedoeld voor personen voor wie een intensief budgetbeheer traject nodig is, inclusief frequent contact en bijvoorbeeld ook de verzorging van jaarlijkse belastingaangifte. Deze vorm wordt vaak kortdurend ingezet bij inwoners met complexe schuldenproblematiek, waarbij frequent overleg nodig is met de inwoner en externe hulpverleners of partijen. Te denken valt bijvoorbeeld aan dak- en thuislozen, waarbij voorafgaand aan acceptatie door een schulddienstverlenings organisatie voorlopige schuldregelingen noodzakelijk zijn. Na verloop van tijd, na stabilisatie van de (financiële) situatie van de inwoner, is een lichtere vorm van budgetbeheer dan een logisch vervolg.

Budgetbeheer Statushouders

Gemeenten gaan per 1 juli 2021 statushouders ontzorgen door in de eerste periode een aantal financiële zaken uit handen te nemen. Dit betekent dat de vaste lasten worden betaald via een budgetrekening.

Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp)

Wanneer niet alle schuldeisers akkoord gaan met een minnelijke schulddienstverlening kan er een aanvraag voor toelating tot de Wsnp bij de rechtbank gedaan worden. De gemeente of de schuldegeleerd ondersteunt inwoners bij het indienen van deze aanvraag. Een Wsnp-traject valt buiten de invloedssfeer van de gemeentelijke schulddienstverlening. De rechter bepaalt of de inwoner wordt toegelaten tot een saneringstraject. Hij benoemt daarbij een bewindvoerder. Deze controleert namens de rechtbank of de inwoner gedurende de looptijd van het traject aan de verplichtingen blijft voldoen. Wanneer het traject succesvol is doorlopen start de inwoner na afloop met een schone lei. Dit betekent dat schuldeisers een eventuele restschuld niet meer op mogen

eisen. Mocht er sprake zijn van nieuwe schulden, dan geldt er een wachttijd van tien jaar om weer toegelaten te worden tot de Wsnp.

Dwangakkoord

Wanneer niet alle schuldeisers willen meewerken aan de schuldregeling, maar andere schuldeisers wel instemmen met de schuldregeling, kan de rechter gevraagd worden de weigerende schuldeiser(s) te dwingen akkoord te gaan. Dit wordt een dwangakkoord genoemd.

Breed en smal moratorium

Een breed moratorium is aan te vragen bij de rechtbank. Schuldenaren krijgen op die manier de mogelijkheid om op adem te komen, de financiële situatie in kaart te brengen en vervolgstappen te bepalen. Binnen de schulddienstverlening bestond al een smal moratorium. De voornaamste verschillen met het brede moratorium zijn dat er bij een smal moratorium sprake dient te zijn van concreet zicht op een schuldregeling. Deze voorwaarde geldt niet voor het breed moratorium. Daarnaast kan het smalle moratorium alleen ingezet worden in drie bedreigende situaties (woningontbinding, opzegging/ontbinding zorgverzekering en afsluiting van gas, water of elektra). Ook deze eis geldt niet voor het brede moratorium.

Schulddienstverlening ondernemer met levensvatbaar bedrijf

Bij een schuldregeling voor ondernemers wordt samen met de inwoner en de crediteuren een minnelijke regeling voor de totale schuld getroffen. Minnelijk betekent: zonder tussenkomst van de rechter. Een regeling wordt getroffen voor de totale schuld, zodat de onderneming kan voortbestaan. Hierbij moet wel sprake zijn van een levensvatbaar bedrijf.

Schulddienstverlening ondernemer na constatering géén levensvatbaar bedrijf

Mocht de onderneming niet voldoet aan de levensvatbaarheidseis, dan kan de onderneming worden beëindigd, waarna de voormalig ZZP-er alsnog een beroep kan doen op de Wgs. Dit geldt ook voor ondernemers met problematische schulden die niet onder de doelgroep Bbz vallen, bijvoorbeeld met een partner met voldoende inkomsten.

Schuldenaren:

- Zijn zelf verantwoordelijk voor het aangaan van financiële verplichtingen, het betalen van aangegane schulden en het voorkomen van problematische schulden;
- Werken mee aan de uitvoering van de afgesproken schuldregeling, maken die ook af en maken niet opnieuw problematische schulden;
- Werken, indien dit aan de orde is, actief mee aan re-integratie.

Schuldeisers:

- Geven alleen krediet of leveren alleen een dienst op afbetaling na toetsing of iemand de nieuwe financiële verplichting op zich kan nemen;
- Wijzen schuldenaren vroegtijdig op betalingsachterstanden en wijzen schuldenaren met financiële problemen op een vroeg moment op de mogelijkheden van schulddienstverlening;
- Zijn bereid mee te werken aan schulddienstverlening die werkt op basis van gestandaardiseerd maatwerk en die van goede kwaliteit is (certificering);
- Geven toepassing aan de regeling van de beslagvrije voet.

Schulddienstverleners:

- Gaan bij het bieden van een oplossing uit van gestandaardiseerd maatwerk;
- Bieden integrale schulddienstverlening.

Gemeenten:

- Bieden schulddienstverlening aan die breed toegankelijk is;
- Bieden integrale schulddienstverlening aan en vervullen de regierol;
- Bieden schuldregelingen aan die uitgaan van gestandaardiseerd maatwerk;
- Bieden schulddienstverlening aan die van goede kwaliteit is waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de schuldeisers;
- Leggen zo mogelijk sancties op indien een cliënt niet of onvoldoende meewerkt aan een schulddienstverleningstraject;
- Bieden nazorg aan na afloop van de schulddienstverlening.

De rijksoverheid:

- Is systeemverantwoordelijk voor een participatie bevorderend stelsel van schulddienstverlening. Op basis van de informatie over de werking van het systeem neemt de rijksoverheid haar verantwoordelijkheid;
- Neemt maatregelen om overkreditering te voorkomen;
- Neemt maatregelen om de effectiviteit van schulddienstverlening te verbeteren;
- Voorkomt zoveel mogelijk een onnodig beroep op de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) door het bevorderen van de totstandkoming van minnelijke akkoorden;
- Gaat niet-gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen actief tegen.

Bijlage IV Planning

In onderstaand planschema geven wij aan wanneer wij nieuwe activiteiten oppakken.

	2021			2022			2023			2024		
	X		X	X		X	X		X		X	
Update folder minima	X		X	X		X	X		X		X	
Netwerkbijeenkomst		X			X			X			X	
Aanbesteding schulddienstverlening		X	X	X								
Aansluiten startpunt geldzaken		X										
Opstart project vroegsignalering Vivare	X											
Verkennen Vroegsignalering nutsbedrijven en zorgverzekeraar			X	X	X							
Verkennen mogelijkheden reduceren kosten bewindvoering					X	X						

Bijlage IV   Algemene verordening gegevensbescherming

Het proces van de vroegsignalering dient aan de privacy vereisten van de AVG te voldoen. Inwoners hebben het recht op bescherming van hun persoonsgegevens; dit recht is vastgelegd in de Grondwet en in diverse internationale verdragen en verder gespecificeerd in de AVG. Inbreuk op dat recht door de overheid is alleen toegestaan binnen het kader van de AVG. In dit hoofdstuk lichten wij de vroegsignalering toe binnen dit kader.

Juridische grondslag voor het uitwisselen van persoonsgegevens bij Vroegsignalering

Bij de brede definitie van vroegsignalering is er maar één juridische grondslag in de AVG waarop (financiële) persoonsgegevens mogen worden uitgewisseld: toestemming van de inwoner.

Deze toestemming kan verkregen worden via een toestemmingsformulier, een gesprek over zijn financiën in aanwezigheid van de inwoner, of een mondelinge toestemming die vastgelegd is in een gespreksverslag.

Vroegsignalering volgens de Landelijke Leidraad

Bij de vroegsignalering zijn de volgende partijen betrokken:

- Gemeente: Het college van burgemeester en wethouders is verwerkingsverantwoordelijke voor het proces vroegsignalering van schulden in de zin van de AVG.
- Melders (vastelastenpartners): (water- en energieleveranciers, woningcorporaties en zorgverzekeraars): deze partijen zijn verwerking verantwoordelijke voor het verwerken van persoonsgegevens van betrokkenen, vastgesteld in de dienstverleningsovereenkomst, tot en met het doen van de melding.
  3. Partijen die in opdracht van de gemeente op huisbezoek gaan naar aanleiding van de signalen: Dit zijn verwerking verantwoordelijken/verwerkers die werken in opdracht van de colleges van burgemeester en wethouders.

Rol Gemeente

De gemeente sluit convenanten met de vastelastenpartners over de aard van de informatie die wordt aangeleverd, de vorm waarin de informatie wordt aangeleverd, het moment van aanlevering, de frequentie van aanlevering en het afleveradres.

De centrale partij is de gemeente, in de rol van het lokale meldpunt. De gemeente ontvangt de signalen, beoordeelt deze en registreert de persoonsgegevens, de schuldeiser en het bedrag. Vervolgens bepaalt de gemeente de vervolgactie. De vervolgactie kan zich beperken tot de registratie, maar de gemeente kan het signaal ook doorzetten naar een derde partij.

Bij vroegsignalering volgens de Landelijke Leidraad wordt de juridische grondslag gevonden in de 'doelbinding' (zie artikel 5 van de AVG).

- Aanbieders van huur, gas, licht, water en zorgverzekering hebben een taak/doel om diensten te leveren in ruil waarvoor ze (maandlijks) betalingen ontvangen. Als de inwoner de maandelijkse betaling staakt, mag de leverancier een incassotraject starten. In het kader van het incassotraject, gericht op herstel van de maandelijkse betalingen, is het geoorloofd om – gerichte – persoonsgegevens uit te wisselen;
- Wij hebben als gemeente op grond van de Wgs de taak om ondersteuning aan te bieden bij financiële problemen.

Voor de bovengenoemde organisaties afzonderlijk is er onvoldoende doelbinding, maar samengevoegd vormen de taken van deze organisaties voldoende basis voor het vroegtijdig uitwisselen van persoonsgegevens.